

स्व.क्रांतिसिंह नाना पाटील जिल्हा रुग्णालय सातारा
(महाराष्ट्र शासन)
राष्ट्रीय तंबाखू नियंत्रण कार्यक्रम

दूरध्वनी क्रमांक (वै)
कार्यालय दूरध्वनी / फॉक्स क्र.

०२१६२ - २३५०२३
०२१६२ - २३५०२३

E-mail: satara.ncd@gmail.com

आरोग्य सेवा

NTCP

जा.क्र.स्वकानापारुसा/ COTPA वेब वर प्रसारित / १८
दिनांक:- २८/०८/२०१८ ९६३ - ९८८

प्रति

कार्यालयीन प्रमुख

सर्व शासकीय कार्यालये, सातारा (प्रैक्टिस अधिकारी भारत/रात)

विषय: राष्ट्रीय तंबाखू नियंत्रण कार्यक्रम (NTCP) अंतर्गत सिगारेट व अन्य तंबाखूजन्य उत्पादने कायदा २००३ (COTPA) चे महत्वाचे कलम आपल्या शासकीय कार्यालयीन वेबसाईट वर प्रसारित करणे बाबत

संदर्भ: १) मा. जिल्हाधिकारी व मा. मुख्य कार्यकारी अधिकारी यांची दि. २३/०८/२०१८ रोजी ची मंजूर टिप्पणी

२) सिगारेट व अन्य तंबाखूजन्य उत्पादने (जाहिरात, प्रतिबंध, व व्यापार वाणिज्य, उत्पादन, पुरवठा, व वितरण याचे विनीमन) कायदा २००३

३) मा. सहसंचालक, असंसर्गजन्यरोग, आरोग्य भवन, मुंबई यांचे कडून प्राप्त राष्ट्रीय तंबाखू नियंत्रण कार्यक्रम संदर्भातील कार्यकारी मार्गदर्शक तत्व (ऑपरेशन गाईडलेन्स) २०१८-१९

१ OCT 2018

८८१.

जगभरात तंबाखूसेवनाने दरवर्षी ७० लाखापेक्षा जास्त लोकांना ठार केले आहे. यापैकी ६० लाखा लोकांचा मृत्यू थेट तंबाखूच्या वापरामुळे होतात. तर दर वर्षी भारतात सरासरी ८ ते ९ लाख लोक तंबाखू व तंबाखूजन्य पदार्थाच्या सेवनामुळे मरण पावत आहेत.

राष्ट्रीय तंबाखू नियंत्रण कार्यक्रम अंतर्गत तंबाखू सेवानामुळे होणारे आरोग्यावर घातक परिणाम आणि सिगारेट व अन्य तंबाखूजन्य उत्पादने कायद्याच्या महत्वाची कलमे शासकीय कार्यालयीन वेबसाईट वर प्रसारित करणे बाबत मार्गदर्शक तत्वांमध्ये सूचित करण्यात आले आहे. त्यामुळे वेबसाईट ला भेट देणाऱ्या सर्वांना तंबाखू सेवानामुळे होणारे आरोग्यावर घातक परिणाम आणि सिगारेट व अन्य तंबाखूजन्य उत्पादने (जाहिरात, प्रतिबंध, व व्यापार वाणिज्य, उत्पादन, पुरवठा, व वितरण याचे विनीमन) कायदा २००३ यातील महत्वाची कलमांबाबत माहिती होईल या उद्देशाने खालीलप्रमाणे माहिती प्रसारित करावयाची आहे.

सिगारेट व अन्य तंबाखूजन्य उत्पादने (जाहिरात, प्रतिबंध, व व्यापार वाणिज्य, उत्पादन, पुरवठा, व वितरण याचे विनीमन) कायदा २००३

कलम -४ सार्वजनिक ठिकाणी धुमपानास बंदी आहे.

या कलमाचे उल्लंघन करणार्याना रु. २०० पर्यंत दंड आकारला जातो.

कलम ५ - सिगारेट आणि इतर तंबाखू उत्पादनांची प्रत्यक्ष अथवा अप्रत्यक्ष जाहिरात करण्यास प्रतिबंध

या कलमाचे उल्लंघन करणार्याना पहिला गुन्हा असेल तर १ वर्षा पर्यंत शिक्षा व १००० रु. पर्यंत दंड आकारला जाईल. दुसरा गुन्हा असेल तर ५ वर्ष कारावास व ५००० रु. पर्यंत दंड आकारला जातो.

कलम ६- अ) लहान मुलांना (१८ वर्षाखालील) तंबाखू जन्य पदार्थ विकणे किंवा त्यांच्या कडून विक्री करून घेणे या वर बंदी आहे. या कलमाचे उल्लंघन करणार्याना रु. २०० पर्यंत दंड आकारला जातो.

कलम ६- ब) कुठल्याही शैक्षणिक संस्थेच्या १०० यार्ड परिसरात तंबाखू जन्य पदार्थ विकणेस बंदी आहे. या कलमाचे उल्लंघन करणार्याना रु. २०० पर्यंत दंड आकारला जातो.

कलम ७ - तंबाखू उत्पादनावर मच्कूर व चित्र स्वरूपात धोक्याच्या सूचना देणे बंधनकारक आहे. या कलमाचे उल्लंघन करणार्याना पहिला गुन्हा असेल तर २ वर्षा पर्यंत शिक्षा व ५००० रु. पर्यंत दंड आकारला जातो. दुसरा गुन्हा असेल तर ५ वर्ष कारावास व १०,००० रु. पर्यंत दंड आकारला गुन्हा जातो:

तंबाखू सेवनाने आरोग्यावर दीर्घकालीन दुष्परिणाम खालीलप्रमाणे आहेत

- १) अन्न नलिका व पचनसंस्थेसंबंधी आजार - प्राथमिक अवस्थेत पांढरे व लाल चट्टे येणे, तोंडाचा कर्करोग, अन्ननलिकेचा कर्करोग, पोटात अल्सर, स्वादुपिंडाचा कर्करोग, पोटाचा कर्करोग
- २) श्वासन संस्थेचे आजार- स्वरयंत्राचा कर्करोग, श्वासनलीकेचा कर्करोग, फुफुसाचा कर्करोग, जुनाट कफ, अस्थमा, दमा
- ३) रक्तवहन संस्था - अतिउच्चरक्तदाब, हृदयरोग व इतर रक्त वाहिन्यासंबंधी चे आजार
- ४) नेत्र - मोतीबिंदू
- ५) प्रजनन संस्था - पुरुषांमध्ये नपुंसकता स्त्रियांमध्ये गर्भधारणेची क्षमता कमी होणे, बाळाचे जन्मता कमी वजन होणे, जन्मतः बालमृत अवस्थेत जन्मू शकते, अकाली प्रसूती होणे, नवजात बालाची फुफुसांची कार्याशामता कमी असणे.

तरी आपणास आदेशित करण्यात येते कि वरीलप्रमाणे माहिती आपल्या कार्यालयाच्या वेबसाईट वर प्रसारित करण्यात यावी व त्याचा अहवाल satara.ncd@gmail.com या ई मेल वर पाठवावा. पुढील कार्यावाहीस्तव रवाना.

(डॉ. कैलास शिंदे)

मुख्य कार्यकारी अधिकारी
जिल्हा परिषद, सातारा

(श्रीमती श्वेता सिंघल)

जिल्हाधिकारी
तथा अध्यक्ष, जिल्हा समन्वय समिती
राष्ट्रीय तंबाखू नियंत्रण कार्यक्रम

प्रत माहितीसाठी सविनय सादर -

- १) मा. आयुक्त, राष्ट्रीय आरोग्य अभियान (NHM). मुंबई
- २) मा. सहसंचालक, असंसर्गजन्यरोग, आरोग्य सेवा, मुंबई
- ३) मा. उपसंचालक, पुणे मंडळ, पुणे